

Na Brdu pri Kranju ministri CEDC in Zahodnega Balkana o krepitvi obrambno-regionalnega sodelovanja

Datum 22.9.2026
Subjekt gov.si
Region Slovinsko
Kategorie Politika, Medzinárodné organizácie, Bezpečnosť

V okviru slovenskega predsedovanja Pobudi za obrambno sodelovanje držav Srednje Evrope (angleško Central European Defence Cooperation - CEDC) je 21. in 22. septembra 2026 potekalo ministrsko srečanje držav CEDC in partnerjev z Zahodnega Balkana.

Gostitelj in predsedujoči zasedanja minister za obrambo mag. Valentin Hajdinjak in drugi obrambni ministri so razpravljali o evropski varnosti, obrambni pripravljenosti, evropskih obrambnih pobudah, vojaški mobilnosti, varnostnih razmerah v regiji ter konkretnih možnostih za nadaljnje regionalno sodelovanje.

Slovenija leta 2026 predseduje CEDC pod geslom From Policy to Practice – Building a Stronger Central Europe, ki poudarja prehod od političnega dialoga h konkretnemu sodelovanju, skupnim projektom in razvoju zmogljivosti. CEDC združuje ministrstva za obrambo Avstrije, Hrvaške, Češke, Madžarske, Slovaške in Slovenije, Poljska pa sodeluje kot opazovalka. Sodelovanje s partnerji z Zahodnega Balkana v okviru CEDC+ poteka od leta 2020.

Krepitev evropske obrambne pripravljenosti

Prvi dan ministrskega srečanja, 21. septembra, so se obrambni ministri CEDC posvetili predvsem evropskemu varnostnemu okolju, novi evropski varnostni strategiji in obrambni pripravljenosti. Govorili so o krepitvi evropskih obrambnih zmogljivosti ter obrambne industrijske in tehnološke baze ter o učinkovitem izvajanju evropskih obrambnih pobud. V ospredju je bila razprava o tem, na katerih področjih lahko regionalno sodelovanje v okviru CEDC konkretno prispeva k skupni obrambni pripravljenosti.

Balkanske medicinske namenske sile kot primer konkretnega regionalnega sodelovanja

Drugi dan, 22. septembra, je prvič potekalo srečanje na ministrski ravni o delovanju Balkanskih medicinskih namenskih sil (Balkan Medical Task Force – BMTF). BMTF je, kot je poudaril minister za obrambo mag. Valentin Hajdinjak, zgleden primer regionalnega sodelovanja. V njem sodelujejo Slovenija, Albanija, Bosna in Hercegovina, Črna gora, Severna Makedonija in Srbija.

BMTF zagotavlja hitro in vzdržno zdravstveno podporo na ravni Role 2, predvsem ob naravnih in drugih nesrečah ter krizah na Zahodnem Balkanu, lahko pa deluje tudi zunaj regije. Slovenija je letos prevzela predsedovanje usmerjevalnemu odboru BMTF in si prizadeva za njegovo polno operacionalizacijo. Šest držav je v zadnjih desetih letih skupaj razvilo zmogljivosti za zdravstveno podporo ob nesrečah in drugih krizah, Evropska unija pa je njihov razvoj prek Evropskega mirovnega instrumenta podprla z ukrepom v skupni vrednosti 16 milijonov evrov.

Ministri so sprejeli skupno izjavo, s katero so izrazili politično voljo za nadaljnje sodelovanje in operacionalizacijo BMTF. Minister mag. Valentin Hajdinjak je po zasedanju poudaril, da je po desetih letih razvoja te zmogljivosti čas za naslednji korak – njeno uporabo v praksi.

Varnost Srednje Evrope in varnost Zahodnega Balkana sta tesno povezani

V nadaljevanju drugega dne so se ministrom CEDC pridružili predstavniki držav Zahodnega Balkana. Ob začetku skupnega zasedanja je minister za obrambo mag. Valentin Hajdinjak poudaril: »Varnost Srednje Evrope je tesno povezana z varnostjo Zahodnega Balkana. Želja slovenskega predsedstva je, da preidemo od besed k dejanjem, da ne govorimo samo o političnem dialogu, temveč dosežemo konkretne rezultate. Zato bomo danes govorili o evropskih obrambnih pobudah, vojaški mobilnosti, varnostnih razmerah v regiji in širše ter o projektih in pobudah, ki lahko naše sodelovanje še poglobijo.«

V razpravah je bilo poudarjeno, da regionalni formati svojo vrednost dokazujejo predvsem s konkretnimi rezultati. Pri evropskih obrambnih pobudah so govorili o tesnejšem vključevanju partnerjev z Zahodnega Balkana v evropsko obrambno sodelovanje, med drugim prek Evropskega mirovnega instrumenta, projektov PESCO ter partnerstev Evropske unije na področju varnosti in obrambe. Slovenija podpira tesnejše sodelovanje s partnerji, kar krepi skupne obrambne zmogljivosti in pripravljenost.

Ministri so razpravljali tudi o vojaški mobilnosti, predvsem o praktičnih predlogih za hiter, usklajen ter varen čezmejni premik vojaškega osebja in opreme. Zaradi strateškega geografskega položaja Slovenije sta pomembna tudi prepoznavanje ozkih grl v prometni infrastrukturi in razvoj projektov kritične infrastrukture, vključno z infrastrukturo z dvojno rabo.

Prihodnost Ukrajine - temeljno vprašanje evropske varnosti

Posebno pozornost so namenili tudi podpori Ukrajini. Slovenija poudarja, da je prihodnost Ukrajine temeljno vprašanje evropske varnosti ter da morata podpora Ukrajini in vključevanje njenih izkušenj, obrambne industrije in inovacij v evropsko obrambno tehnološko in industrijsko bazo ostati usklajena in predvidljiva. Minister mag. Valentin Hajdinjak je ob koncu zasedanja poudaril tudi podporo prizadevanjem za pravičen in trajen mir. Ob tem Nato ostaja temelj kolektivne obrambe, evropske obrambne pobude pa morajo biti komplementarne zavezništvu.

Konkretni rezultati slovenskega predsedovanja

Med konkretnimi rezultati slovenskega predsedovanja sta bila predstavljena tudi produkta Jezikovne platforme CEDC – večjezični terminološki slovar s področij srednjih sil, brezpilotnih zrakoplovov in sistemov za boj proti brezpilotnim zrakoplovom ter pregled jezikovnega testiranja po STANAG 6001 v državah CEDC. Produkta sta bila pripravljena pod vodstvom Šole za tuje jezike Slovenske vojske.

Minister za obrambo mag. Valentin Hajdinjak je ob tem poudaril, da gre za pomemben rezultat slovenskega predsedovanja, »ki bo pomagal, da se bodo naše oborožene sile lažje sporazumevale in medsebojno komunicirale na področju novih tehnologij, pomeni pa tudi večjo interoperabilnost.«

Od političnega dialoga k rezultatom

Udeleženci so ob koncu srečanja sprejeli skupno izjavo CEDC in Zahodnega Balkana, s katero so

potrdili skupni interes za krepitev varnosti, obrambne pripravljenosti ter praktičnega regionalnega sodelovanja.

Minister za obrambo mag. Valentin Hajdinjak je ob koncu dvodnevnega srečanja izpostavil tri ključne ugotovitve razprav. Evropa mora po njegovih besedah hitreje krepiti obrambno pripravljenost in sprejete odločitve ter pobude čim prej pretvoriti v konkretne zmogljivosti. Pri tem Nato ostaja temelj kolektivne obrambe, evropske obrambne pobude pa morajo zavezništvo dopolnjevati.

Druga ugotovitev se nanaša na skupno varnost Srednje Evrope in Zahodnega Balkana. Stabilen in varen Zahodni Balkan je v strateškem interesu Slovenije in Evrope, zato je pomembno partnerje iz regije vključevati v oblike obrambnega sodelovanja. Kot primer takšnega sodelovanja je navedel BMTF.

Kot tretje je poudaril, da ima regionalno sodelovanje smisel, če prinaša rezultate. Pri vojaški mobilnosti to pomeni pravočasno odpravljanje ovir za hiter in varen premik ljudi, opreme in sredstev čez meje ter sodelovanje na področju prometne infrastrukture in postopkov. Regionalni formati morajo po njegovih besedah dopolnjevati Nato in Evropsko unijo ter prispevati k zapolnjevanju konkretnih vrzeli in razvoju skupnih zmogljivosti.

»Naše geslo je Od politike k praksi. Po teh dveh dneh bi temu dodal samo še eno: naš cilj mora biti, da je čim manj stvari zapisanih in čim več stvari narejenih,« je sklenil minister mag. Valentin Hajdinjak.

Med pomembnejšimi dogodki slovenskega predsedovanja so bili srečanje direktorjev za obrambno politiko, prvo srečanje načelnikov generalštabov CEDC ter ministrsko srečanje CEDC in Zahodnega Balkana. Slovenija bo do konca leta nadaljevala delo na konkretnih projektih. Novembra bo ob robu sejma Sidec gostila še srečanje nacionalnih direktorjev za oborožitev, konec leta 2026 pa bo predsedovanje CEDC predala Hrvaški.

<https://www.gov.si/novice/2026-09-22-na-brdu-pri-kranju-ministri-cedc-in-zahodnega-balkana-o-krepi-tvi-obrambno-regionalnega-sodelovanja>